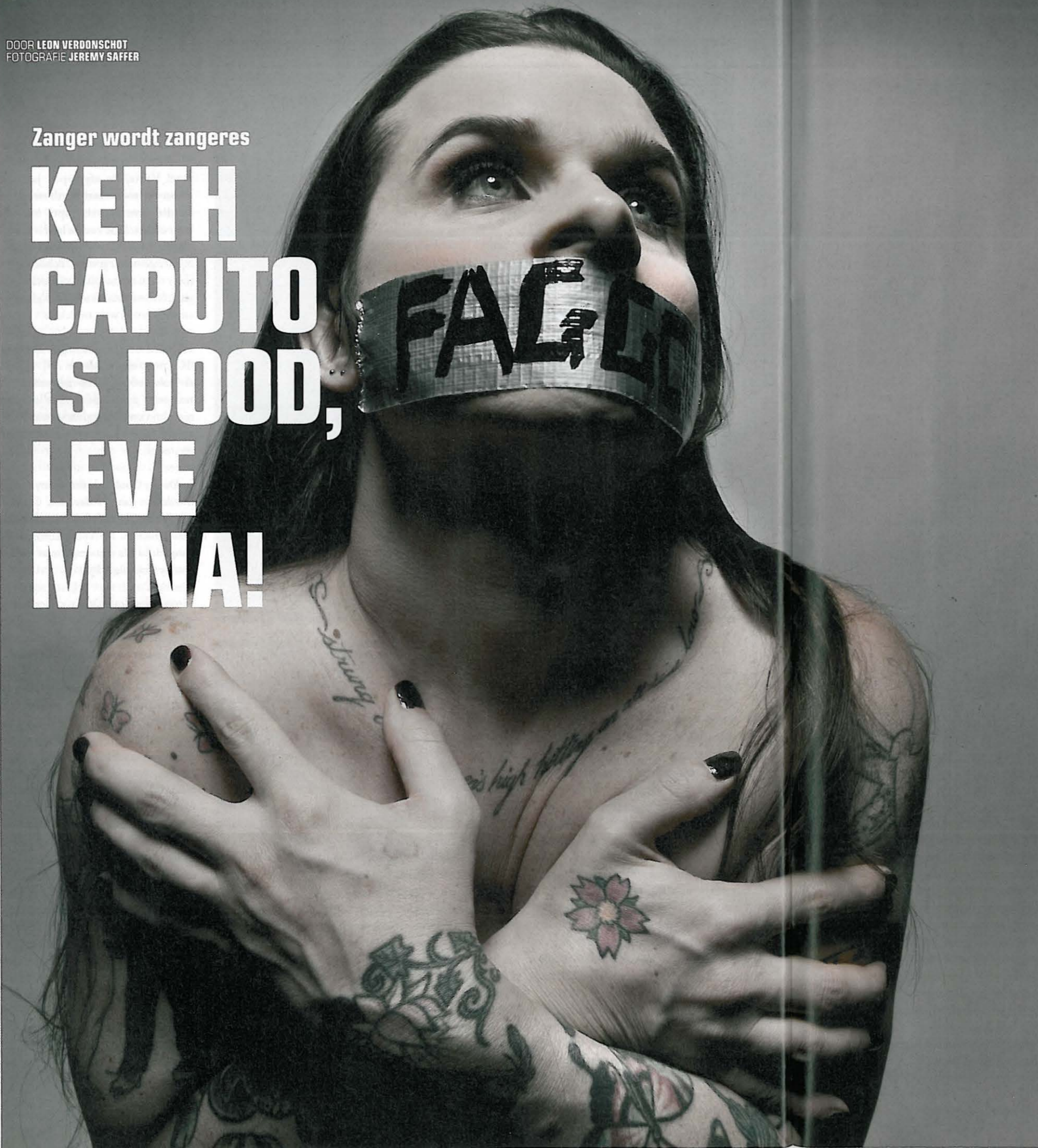

DOOR LEON VERDONSCHOT
FOTOGRAFIE JEREMY SAFFER

Zanger wordt zangeres

KEITH CAPUTO IS DOOD, LEVE MINA!

In de jaren negentig stond hij op Pinkpop, Lowlands en Dynamo. Keith Caputo, de zanger van Life of Agony. Die band bestaat niet meer. En Keith ook niet. Hij is vrouw geworden en noemt zich Mina. Een exclusief interview. 'Ik hou van mijn penis.'

In de volle kleedkamer van het Patronaat in Haarlem zit Mina Caputo op een stoel, en geregeld glijden de gelakte nagels door het lange haar.

Het is na middernacht. De zaal is leeggestroomd, het vierde Nederlandse optreden van een lange tournee zit erop. Het sleutelnummer vanavond was het nieuwe *Identity*, dat Keith Mina Caputo aankondigde met: *'This song is about me keeping my penis.'* De bezoekers mochten lachen, en dat deden ze.

De afgelopen weken was Keith Mina Caputo internationaal nieuws, na een zelf geposte foto op Facebook waarin we de Keith van vroeger herkenden in een gezicht en boven een lichaam vol vrouwelijke trekken.

Was hij een vrouw geworden? Waarom? En hoe? En eh... helemaal?

BREEKBAAR MANNETJE

Terwijl ze af en toe een slok neemt van een chocoladelikeur, vertelt Mina in een kleine anderhalf uur op fluisterzacht volume waar Keith is gebleven, en om welke reden.

'Het gaat vandaag goed met me, werkelijk goed. Al ben ik geschrokken van de manier waarop ik opeens publiek gespreksonderwerp was. In kranten, muziektijdschriften en op blogs ging het opeens over mijn seksuele identiteit. En dat met een ongelooflijke grofheid en een gebrek aan kennis. Veel mensen begrijpen niet wat het betekent om transgender te zijn. Die denken dat je dan dus ook automatisch homoseksueel bent of een chirurgische ingreep hebt gehad. Nu ben ik het wel gewend om de gebeten hond te zijn, bij Life of Agony lag het volgens de buitenwereld ook altijd aan mij dat we zo lang over albums deden of dat we uit elkaar gingen. Maar nu ging het zelfs over mijn penis. Sinds wanneer is mijn penis publiek bezit? Als jij een andere kerel tegenkomt, zeg je toch ook niet: 'Hé man, hoe gaat het met je, ben je besneden?' Daarom maakte ik er van-

avond ook een sarcastische opmerking over. Het was een grap, die uiteindelijk geen grap was.'

Het type mannen dat op vrijdagavond in een grote stad in een konijnenpak vrijgezellenfeest viert, wil nog wel eens het shirt dragen met de tekst *'I'm a horny lesbian trapped in a mans body.'* Bij Keith Mina zou het shirt de grap voorbij zijn. 'Ik heb altijd geweten dat ik anders was. Ik herinner me nog dat mijn oma me vroeger kleren aantrok, jongenskleren, en dat ik me daar niet comfortabel in voelde. Ik verkleedde me heel vaak. Als twintiger dacht ik dat ik homo was en ging ik vaak naar homokroegen. Stiekem allemaal, want ik kom uit een Italiaanse, alfa-mannelijke familie en al jong werd ik de zanger van Life of Agony.'

De kracht van die New Yorkse hardcore-band was juist het contrast tussen het muzikale geweld, en de zeer persoonlijke teksten van Caputo, die met zijn hoge uithalen en vaak introverte podiumpresentatie opvallend verschilde van alle artiesten met wie de band in de jaren negentig toerde en op festivals stond. Een klein, breekbaar mannetje in een wereld van grote beren van kerels. Lachend met een grimas: 'Waarom denk je dat ik altijd zo stil was?'

BORSTEN

Ze denkt even na en zegt dan: 'Als je geboren wordt, houdt de arts je omhoog, ziet je penis en zegt: *'It's a boy.'* Daarmee is het bepaald, voor jou. Maar wat als je je vervolgens niet zo voelt? Steeds sterker voelde ik dat ik geboren had moeten worden in het lichaam van een vrouw. Ik heb het brein van een vrouw, de ziel van een vrouw. Ik had borsten moeten hebben. Dat is moeilijk uit te leggen, ook aan mezelf, dat maakt het zo ingewikkeld. Ik heb jaren geprobeerd uit te vinden hoe het precies zit, en hoe het kon.

'Was het mijn DNA? Heeft het universum het zo bedoeld? Mijn ouders gebruikten drugs – heeft mijn moeder dat ook gedaan toen ik in haar buik zat?

'SINDE
WANNEER
IS MIJN
PENIS
PUBLIEK
BEZIT'

Is het iets neurologisch? Waarom wil een jongen een meisje zijn, of zit hij ergens tussen twee geslachten in? Hoe komt dat?

'Tot ik besloot dat het geen zin had erover te blijven nadenken. Het is nou eenmaal zo. Ik moet het accepteren. En zelfs koesteren. Dat was drie jaar geleden. Toen besloot ik: ik kan niet meer doen alsof. Ik wil mezelf zijn, wat of wie dat ook is, ik wil uitdrukking geven aan mijn vrouwelijke kern.'

WARE HEL

Caputo ging naar een gendertherapeut, en onderging een hormoonbehandeling. 'Het eerste jaar vond ik een ware hel. Je lichaam en je brein moeten wennen aan het oestrogeen. Maar ik wist dat ik hier doorheen moest. Hier had ik jaren op gewacht.'

Langzaam begon hij het anderen te vertellen. Vrienden, bandleden, familie, ex-vriendinnen, fans. 'Mensen van wie ik de reactie vreesde, reageerden tot mijn verbazing heel warm en liefdevol, en mensen van wie ik steun had verwacht, negeerden me opeens, kunnen nu niet meer met me omgaan. Of zeiden dingen als: 'Dit is een fase, hier groei je wel weer overheen.' Of: 'Je komt nu toch niet naar mijn huis met vrouwenkieren aan en make-up op?' Weet je wat: ik kom nooit meer naar je huis, fuck you.'

Opeens mild: 'Ik snap wel dat mensen rouwen om Keith, dat heb ik zelf ook gehad het eerste jaar. Maar ik hou van wie ik nu ben en van wat ik nu ben. En ik vind het mooi om mijn vrienden te zien wennen, aan mij, mijn nieuwe naam, mijn nieuwe hoedanigheid, hoe ze me Mina beginnen te noemen en 'zij' en 'haar'.'

Die mensen zijn Mina's vrienden, die andere niet. Zo helder is het nu. 'Die mensen die me hebben gemaaid met teksten als *dude*, ik hou van je muziek, maar *what's up with the make-up?*' – als je het niet trekt, laat me dan met rust. Kun je het niet aanzien, kijk dan de andere kant op. Ik ben activistisch geworden, feministisch zo je wilt. Ik excuseer me niet meer voor mezelf.'

Keith Mina heeft op verschillende momenten in zijn leven in Nederland gewoond, van Heerhugowaard tot Diemen ('Best leuk, en als je de 9 neemt ben je zo in Amsterdam'), maar dat Mina hier de naam was die een feministische actiegroep – de Dolle Mina's – in de jaren

MINA (LINKS)/ KEITH (RECHTS). 'IK SNAP WEL DAT MENSEN ROUWEN OM KEITH, DAT HEB IK ZELF OOK GEHAD.'

zeventig gebruikte, dat wist zij niet. 'Als puber was ik verliefd op een meisje dat zo heette. Toen dacht ik al: ik steel haar naam. Ik wilde geen Italiaanse naam. In Italië heeft iedereen dezelfde naam. Ik zou niet eens weten hoeveel Italianen in New York ik ken die Joey heten.'

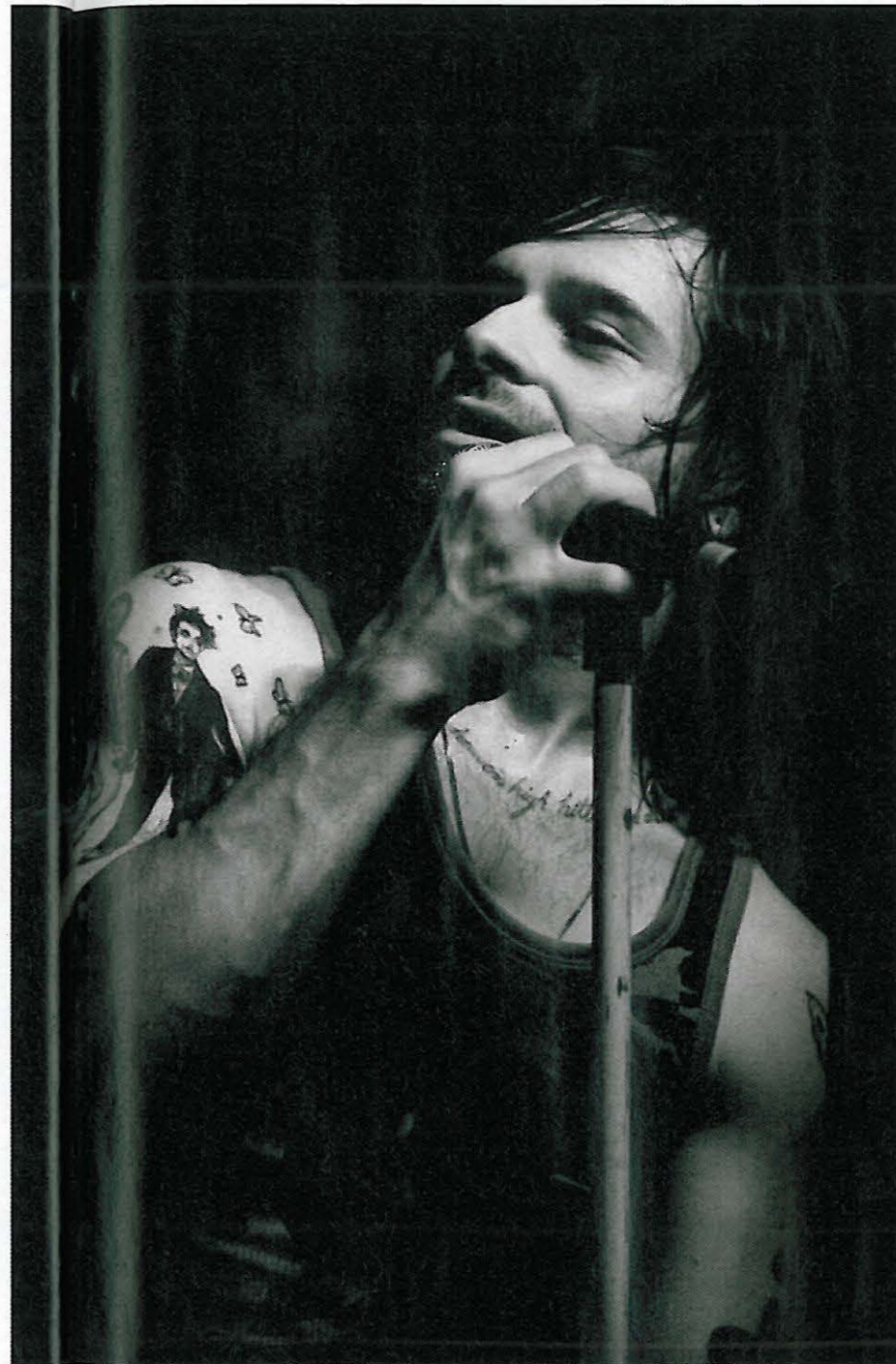
HORMOONDEALERS

Soms was er dat idee, zegt Keith Mina, had ik dit allemaal niet eerder moeten doen? 'Maar ik ben opgegroeid zonder internet. Dus alle informatie die ik in al die jaren heb verzameld, had ik toen nooit kunnen vinden. De risico's, de verschillende typen hormoonkuren, de tijdlijn van een transseksueel, de verschillende doktoren en hun methoden: ik heb me er allemaal in verdiept. De transseksuelen die ik uit mijn jeugd ken, moesten hun hormonen op straat kopen, bij dealers, in plaats van bij een arts. Ze

konden geen baan krijgen, dus moesten ze zich prostitueren.

'Er is zo veel veranderd. Ik heb veel met andere transgenders gepraat. Sommigen hebben overwogen ook een operatie te ondergaan. Ik niet. Ik hou van mijn penis. En ik hou van het gezelschap van mooie vrouwen. Ik voel me een lesbienne, geen homoseksueel. Ik heb nog nooit een relatie met een man gehad. Of misschien voel ik me zelfs een pansoseksueel: ik hou gewoon van mooie mensen. Het grappige is dat in de scene waarin Life of Agony zat mensen altijd dachten dat ik homo was, terwijl ik tegelijk de mooiste vriendinnen had.' Lachend: 'En de meeste.' Ze heeft nu al enkele jaren een vriendin. 'Ze is zo verschrikkelijk mooi, op een pure, Kate Moss-achtige manier. En ze begrijpt me helemaal. Ze noemt me altijd Mina.'

Moelijk blijft het, niettemin. En verwar-

rend. 'Je merkte het misschien vanavond ook op het podium, ik ben nog een beetje in mezelf gekeerd, ik moet me opnieuw verhouden tot de verwachtingen van het publiek. Ik voel ze kijken, meer dan ooit, en anders dan vroeger. En ik wil dat ze vooral de muziek niet vergeten, want daar gaat het om. Er zijn dagen dat ik neerslachtig ben en dagen waarop ik me heel fijn voel, zoals vandaag. Soms denk ik: ik word nooit een echte vrouw, of een mooie. En de volgende dag denk ik er weer heel anders over.

'Maar dat is prima. Bob Dylan zei ooit: *A real artist is always in the state of becoming.*'

EMOTIONEEL WRAK

Haar steun en toeverlaat zijn naast zijn vriendin de leden van zijn huidige, Nederlandse band, en haar vriend Michael Alago, een extraverte homoseksueel die verantwoordelijk was voor het eerste *major* platencontract van Metallica en die met onder anderen Nina Simone werkte. 'Michael is gayer dan gay. Als ik huil, huil hij mee.' Lachend: 'En ik kan heel

VIJF GOUDEN KEITH-NUMMERS

1) River Runs Red (van Life of Agony-album *River Runs Red*): het openingsnummer van het klassieke debuutalbum van Life of Agony, waarmee het in één klap een van de grootste harde bands van de jaren negentig werd. Met de onvergetelijke, onheilspellende eerste zin: *'I got the razor at my wrist/ 'Cause I can't resist.'*

2) Let's Pretend (van Life of Agony-album *Ugly*): het nummer waar Caputo de getroubeerde relatie met zijn moeder beschrijft. *'Mommy it's me, it's Keith.'*

3) Redemption Song (van Life of Agony-album *1989-1999*). In de cover van Marley toont Caputo zich meer dan ooit de grootse zanger die hij is. Bijna net zo indrukwekkend is jaren later zijn cover van Annie Lennox' *Why?*

4) New York City (van het Keith Caputo-album *Died Laughing*). Een mooie melancholische ode aan zijn stad.

5) Got Monsters (van het Keith Caputo-album *Perfect Little Monsters*). Keith en het onderwerp waarin hij het beste blijft: de innerlijke demonen. *'I got monsters/ How about you.'*

goed huilen. Hysterisch, en dan lachen tegelijk. Ik ben eigenlijk een emotioneel wrak. Maar ik geloof in het heil van huilen. Als veel mannen beter zouden kunnen huilen, was de wereld minder gewelddadig, daar ben ik van overtuigd.' Haar band, Life of Agony, heropgericht halverwege de jaren negentig en de laatste jaren terend op alleen maar het nogmaals spelen van hun debuutalbum, daarmee is het afgelopen, zegt Keith Mina. 'Laten we eerlijk zijn, feitelijk was het al jaren voorbij, want er was geen nieuwe muziek. We zijn niet uit elkaar omdat ik nu tietten heb, maar omdat we per saldo een disfunctionele band zijn, hoeveel we ook van elkaar houden. En voor het geld hoef ik het niet te doen. Ik heb niet veel nodig. Ik heb geen kinderen of ex-vrouwen. Ik heb genoeg aan mijn laptop, mijn boeken, mijn kleren en mijn gitaar.' En aan haar boek. Haar boek met alle teksten, dat ze bij zich draagt als een kind zijn knuffelbeer, ook op het podium. Keith Mina bladert en stopt bij het nummer Identity: *'I am not a man / I am not a woman.'* Zo is het, knikt ze. 'Vroeger kreeg ik mails van mensen die in het geheim een drugsverslaving hadden en steun vonden in mijn teksten. Nu krijg ik mails van jonge mensen die worstelen met hun identiteit. Ontzettend veel mensen leven met een groot geheim. Dit is mijn grote les: het belang van eerlijk zijn. Tegen jezelf.' **VB**